

MAGYARÁG

1938. Jún. 8
VII. No. 158

I-lei

Proprietar:
Vad. Iul PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4

[S. A. conf. art. 32 din decret lege Mon. Of. No. 86. din 13 IV. 1938 in curs de înființare) Inregistrat la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810—1938.

Vérfürdőt rendezett Foktő dunántúli községben egy lopás- sal gyanúsított gazda

Agyonlőtte a községi csendőrörs-vezetőt és rendőrt, majd
csendőrruhába öltözve meggyilkolta négy feljelentőjét

(Kalocsa.) A Dunántúlt
szalmas vérengzés tartja iz-
omban. A Kalocsa közelé-
ben lévő Foktő községben egy
alkodó

agyonlőtte a községi csend-
őrsvezetőt, a községi rend-
őrt, három férfit és egy nőt
— majd elmenekült.

páratlan bestialitással elkö-
vetett tömeggyilkosságról a kö-
vetkező részleteket jelentik:

„Engem pedig nem
tartóztatnak le“

Foktő községben Kalocsai
nos gazdálkodót lopással vá-
dolják meg. A csendőrségre
beérkező feljelentések érke-
zik, hogy a faluban napiren-
ben vannak a tolvajlások és
károsultak Kalocsaiban gya-
molták a tettest. A csendőr-
s vezetője, Kadi Antal, ki-
gátásra rendelte be a gya-
sítottat. Kalocsai nem akart
csendőrségre menni, mire a
csendőrség vezetője a községi
csendőrség társaságában jelent
meg lakásán este és karhata-
mal vitte fel a csendőrség-
Kalocsai kihallgatás közben
agyonlőtte a csendőrség vezető-
jét. Engem nem fogtok letar-
tatni! — kiáltotta és egy
pillanatban leaasz-
ta a falról a csendőr pus-
tát és mielőtt megakadá-
zhatták volna,

lővéssel agyonlőtte a
csendőrség vezetőjét és a köz-
ségi rendőrt.

csendőrség táján senki sem
a gyilkosság pillanatában
a lövések zaját senki sem
lőtte. A vérszomjas ember
elégedett meg a kettős
gyilkossággal. Levetkőztette a
friss vértől párolgó csend-
őrholttestét,

magára öltötte a csendőr
ruháját, fejébe nyomta a ka-
kakastollas kalapot, magához
vett a csendőr fegyverét és

összes töltényeit és elindult
a faluba.

Még négy gyilkosság

Kalocsai bekopogtatott azok
nak a házába, akikről azt gya-
nitotta, hogy őt lopásért felje-
netették.

— Nyissák ki a törvény ne-
vében! A csendőrség van itt!
— zörgetett be az ablakon.

A megfélemlített emberek
— akik egyébként féltek a ra-
biátus hirben álló Kalocsai

bosszujától — kinézték az ab-
lakon és amikor a kakastollas
kalapot meglátták, gyanulta-
nul beengedték a csendőrnek
vélt gyilkost. Amikor Kalo-
csai belül került a kapun, le-
kapta válláról a fegyvert:

— Te jelentéssel fel engem
lopásért? Itt a fizettség érte!
kiáltotta és a következő pil-
lanatban eldördült a lövés
és egy újabb halott maradt
a porondon.

Három házba kopogtatott be

ily módon a gyilkos és há-
rom férfit lőtt agyon, egy asz-
szonyt pedig életveszélyesen
megsebesített.

Elmenekült a gyilkos

A dühöngő tömeggyilkost
senki sem merte megfékezni,
pedig a lövések zajára össze-
szaladtak az emberek, Kalo-
csai azonban tajtékzó szájjal
ordított:

— Aki közeledik hozzám, a
halál fia.

A gyilkos valószínűleg a kö-
zeli erdőbe menekült.

Az egész Dunántúl csendőr-
sége és rendőrsége üldözi.
Attól tartanak, hogy a gyil-
kos újabb vérengzésre ké-
szül, mert még nagyon sok
töltény van nála.

Foktő és Kalocsa környékén
az emberek éjszaka nem mer-
nek kimozdulni házaikból.

Nem lesz hóhér Romániában?

Tíztagú csendőrlövész-osztag fogja a halálos
ítéleteket végrehajtani

(București.) A „Romania”
foglalkozik a halálbüntetés be-
vezetéséről szóló miniszterta-
nácsi határozattal. Az orvos-
szakértők hivatalos lapjában
dr. Th. Vasiliu és dr. A. Stoe-
nescu érdekes cikket irtak a
halálbüntetésről. A szerzők
foglalkoznak a halálbüntetés
történetével, megállapítják a
románok szelid természetét s
reményüknek adnak kifeje-
zést, hogy nem lesz szükség
arra, hogy az állami gépezet-
ben még egy állást kreáljanak:
a hóhéri tisztséget.

A meglevő kivégzési mó-
dok taglálása során az orvos-
szakértő cikksírók elutasítják a
guillotin, villamosság, lefeje-
zés, — vagy akasztás —
megrázó kivégzési módját. —
Ezek részben régi, elavult ki-
végzési módszerek, részben
egyenesen barbárok.

A két orvosszakértő azt
ajánlja, hogy

az agyonlövést válasszák ki-
végzési mód gyanánt.

A román nép — írják — nem
vágyik a véres látványokra,

mint más népek, a lefejezés
pedig nagyon is megrázó mu-
tatvány lenne.

A kivégzést 10 jól célzó ka-
tonából vagy csendőrből
álló osztág hajtáná végre.

A halálos ítéletet és annak
indokolását kivégzés előtt fel-
olvasnák az ítéletvégrehajtó
osztág előtt. Az osztág tagjai
maguk választják ki a fegy-
vert, amelyek közül a fele
vaktöltéssel van töltve. Így

maga a katona sem tudná,
hogy ő éles vagy vaktöltény-
nyel lőtt-e és nem lehetne
megállapítani, kinek a golyó-
ja volt halálos.

A kivégzések nem lenné-
nek nyilvánosak. Egy kivégzé-
si osztágot csak egy kivégzé-
sen használnák fel.

A „Romania” végül annak
a reményének ad kifejezést,
hogy a halálos ítélet végrehaj-
tására egyetlen esetben sem
fog sor kerülni.

Henlein családjával együtt átlépte a cseh-német határt

(Prága.) Pozsonyban vásár-
nap tartották meg a szlovákok
nagygyűlését. A gyűlésen 40
ezer ember vett részt. A gyű-
lés elnökevé Hlinka pártot vá-
lasztották. Budai szenátor elő-
terjesztette a szlovákok auto-
nómiájára vonatkozó javasla-
tot, amit a gyűlés résztvevői

egyhangú lelkesedéssel fogad-
tak el.

Henlein feleségével és gyer-
mekeivel együtt gépkocsin el-
hagyta Ascht és átlépte a cseh-
német határt. Utjának céljáról
szudeta-német körökben is
megtagadnak minden felte-
sítést.

A Szovjet megépíti mongol vasúti vonalat

Anglia és Japán ellenállásán hiúsult meg eddig a nagyszabású terv

Páris, május...

Mialatt Európa a maga szorú játékaival foglalkozik, riadt igyekezettel próbálkózván a nagy mézszárlás megfélemlőnek látszó kezdőidejét kiszámítani, Moszkva a legnagyobb csendben s ugyszólván a nemzetközi érdeklődés teljes figyelmeztetése mellett világ-raszóló vállalkozásba kezdett: hozzálátott a mongol vasúti vonal első szakaszának építéséhez. Azok a nehézségek, amelyekkel Japán Kinában találkozott, már amugy is megváltoztatták a Távolkelet erőviszonyait. Az új vasútvonal teljességgel fel fogja borítani a helyzetet s Moszkvát különleges gazdasági és stratégiai erőforrás urává teszi. A most építés alá kerülő vonalrészlet a külsőmongoliai köztársaság fővárosától, Oulan-Batortól a szibériai határig fog haladni.

Ismeretes, hogy ennek a transzszibériai sín párnak a megépítése már a cári uralomnak is álmai közé tartozott, de a terv Japánnak és Angliának az ellenállásán mindig megtört. Hosszu ideig Moszkva sem mert a konsztrukcióba belefogni. Az építési munkálatok megkezdésére vonatkozó határozatot most két szempont diktálta:

1. Az a tény, hogy Japán, amely mind nagyobb erővel kénytelen lekötöni magát Kinában s amelynek a helyzetét a jövőben még súlyosítani fogja az, hogy a kiképzés alatt két és félmillió kínai tartalék-hadsereget nemsokára frontra dobják, képtelen most reagálni.

2. Az a kikerülhetetlen valóság, hogy az orosz-japán háború, ha eltolódott is, előbb utóbb lebonyolításra kerül s ez esetben az új vasútvonal értéke felbecsülhetetlen lesz.

Nézzük most már, mit jelent Moszkva számára az új építkezés?

Ismeretes, hogy a japán hódítási törekvések egyik vezércélja a szovjetrendszerben élő Külmongólia elfoglalása. — Moszkva mindent megtesz ennek a területnek a védelmére, amelynek elfoglalásával a japánok újabb 2000 kilométeres fronton támadhatnák szabadon a szibériai határt. Az új vasútvonal Moszkva távolkeleti haderőit mozgóképessé teszi s így fontossága határtalan a japán imperiális elleni harcban.

De nem kevésbé fontos a

vonat gazdasági szempontokból sem. Mongólia, amely már eddig is ellátta szarvasmarháival Oroszországot, rendkívül gazdag. A „MONGOLOR” című szovjet-társaság most is nagymennyiségű aranyat bányász ki. A moszkvai ország, de lakosainak száma expedíciók Külmongóliában számtalan szén- és sóbányát tártak fel, amelyeknek kitermelése csak az új vasúti vonallal lesz igazán gazdaságos. Négyzetkilométerenként mindössze egy ember lakja ezt a mongol területet, amely háromszor akkora mint Franciaország, de lakosainak száma csak 650.000. A kihasználási, újranépesítési és iparosítási

politikának széldületes lehetőségei vannak ezen a hatalmas vidéken.

Az új vasútvonal Peking és Európa között négy nappal fogja megrövidíteni az utat. Az építkezés befejezése után a szibériai export a Balti-tenger kikötői helyett a kínai kikötőkön át mehet. Tomsik és Tiencsin között az új 800 kilométerrel rövidül meg. A szibériai erdőkitermelési költségeket teljes 50 százalékkal csökkenti az új vonal s így az orosz fa Japánból és Kinából ki fogja szorítani a kanadai árut. Ha a moszkvai tervek sikerülnek, Külmongólia rövid idő alatt új Amerikává fejlődik.

Halálragázott a gépkocsi egy deji kislányt

Tegnap reggel, amint egy hatalmas tehérgépkocsi a deji petróleumszállító telepéről az utra kanyarodott, eléjekerült Majos Rózi, Majos Lajos gépész kisleánya. A szerencsétlenséget nem lehetett kikerülni, a kocsi elütötte a kislányt s a kerekek teljesen szétroncsolták fejét. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség a kisleány vigyázatlansága miatt következett be.

ni, a kocsi elütötte a kislányt s a kerekek teljesen szétroncsolták fejét. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség a kisleány vigyázatlansága miatt következett be.

Megjelent

GÁL ZOLTÁN

nyelvpedagógus szerkesztésében a

6000 SZAVAS

ROMAN—MAGYAR
MAGYAR—ROMÁN

KÉZISZÓTAR

egy kötetben

Ára 25 Lei

Kapható a „Friss Ujság” és „Magyarság” minden árusítójánál és az összes könyvkereskedésekben

Vidéki rendeléseket az összeg, valamint 5 lei portóköltség előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk. A pénz esetleg békében is beküldhető.

Pünkösdi vasárnapján megöltek Jeruzsálemben egy zsidó rendőrt

Jeruzsálem, június 4. Palesztinában egyre idegesebb a hangulat. Jeruzsálem közelében banditák megtámadták az utat javító munkásokat s tíz ládát dinamitot vettek el tőlük. Lidda—Jeruzsálem vasútvonalán ellen újabb bombamerénylet következett el.

A jeruzsálemi hadbíró egyheti tárgyalás után mondtott ítéletet három zsidó ügyben. A vádlottak rálöttek egy arab társasgépkocsira és annál több utasát megsebesítették. Vádlottak közül kettőt halálra ítélték, egyet pedig elmegyógyintézetbe utaltak. Ez a márius eset Palesztinában, ahol zsidók ellen az angol bíróság halálos ítéletet mondott ki.

Pünkösdi vasárnapján az arabok újabb merényleteket követtek el a zsidók ellen. Egy zsidó rendőrt megöltek, és másikat pedig megsebesítettek.

Jackie Coogan harca a milliókért

Los Angelesben Wallace Beery, a keményöklű legendás filmkő, aki a filmekben az úgynevezett „hard beiled” szerepekben játszik, most megint kint tarta, milyen vajszívű fickó magánéletben. Ő az első filmkolonia lakói közül a szegény Jackie Coogan segítségére sietett. Egykor ő maga fellépett a Kincses sziget című filmben a gyereksztárral és nagyon megszerette.

Arról volt szó, hogy Jackie Coogan összegyűjtött négy millió dollárját, amit a szerencsétlen gyerek többévi keservmunkájával szerzett, kifizetésül nem akarják neki kifizetni. Most, hogy a csodagyermek már felnőtt és önállóan szeretné magát, egy cent sem adnak neki! A millió elusztak a kényelmesen élő szülők kezén, de a kedves család harcának központjában még áll néhány ház és kis kert, ami értéket jelent.

Beery az első tárgyaláson ezeket mondta: annak idején azt mondta neki Jackie apja, hogy a gyerek egész kérését félreveszi, hogy 21 év korában kiadhassa gyermekét. Kiderült az is, hogy a szülők Jackie egymillió dolláros életbiztosítására 7500 dollárt köcsönképpen felvette egy hamis irat segítségével.

Az ügynek egyébként megvan az egyetlen előnye: Wason bíró ezentúl megköveteli, hogy a csodagyerekekkel kötött filmszerződésben a keresetnek legalább a felét alapítványként kell elhelyezni a köznevelés javára. Érdekes, hogy Jackie Coogan ügyében a gyám is sikkasztott...

Egyelőre csak a született románokra vonatkozik az utólagos állampolgársági jelentkezés

Legutóbbi számunkban már jelentést adtunk az igazságügyminiszterium közleményéről a kimaradt állampolgárok jelentkezéséről.

Ujabb, kiegészítő jelentés szerint a jelentkezés lehetőségé csak a született románokra vonatkozik, akiknek éppen ezért a születési bizonyítvány és nem optálási bizonyítványon kívül etnikai eredet igazoló bizonyítványt is be kell nyújtaniuk.

Mint már tegnapi számunkban is hangzott, kíváncsiság lenne, ha a rendelkezést az ünnibéjukon kívül kimaradt kisebbségekre is kiterjesztenék. Remélhetőleg a kisebbségi kormánybiztosság megfelelő lépéseket fog tenni ebben az irányban.

Az állampolgársági felülvizsgálásról egyébként részletes összeállítás jelent meg. A kimutatás szerint Transzilvániában 143.254, Bucovinában 5.676 a felülvizsgálásra köte-

lezettek száma. Ezek közül 17.172 az 1918-iki és 62.504 az 1919-iki rendelkezések értelmében kapta állampolgárságát. Az összes elintézendő ügyek száma tehát 395.183. Azokat, akik nem nyújtották be kellő időben a szükséges okmányokat hivatalból veszik felülvizsgálás alá a rendelkezésre álló okmányok alapján. Az igazságügyminiszterium közléseiből már közzé is teszi az állampolgársági felülvizsgálás munkálatainak első adatait.

Az új területen felvett zsidó állampolgárok megyénkénti megoszlása.

A tegnapi lapok hivatalos kimutatást közölnek az 1918-ban és 1919-ben az akkori intézkedések alapján adott állampolgárságokról. Az adatokból kiderül, hogy az Okiráltságban a 3902-1918. számú rendelet alapján 15.693 zsidó kapott állampolgárságot, a 2085-1919. számú rendelet alapján pedig

62.504 zsidó családfő lett román állampolgár.

A háború után csatlakozott területeken az 1924-iki törvény alapján megjelent állampolgársági felvétel adatai szerint megyénként így oszlanak meg a beírt zsidók: Albamegyében 3191, utólag beírtak 70-et. Arad megyében 5620, utólag beírtak 156-ot. Bihorban 13.360, utólagosan 1440. Brasovban 1283 (31), Carasban 612 (21), Ciucban 470 (23), Cluj megyében 14.152 (324), Fagarasban 476 (7), Hunedoaraban 3735 (165), Maramuresben 32.930 (1295), Muresben 7227 (2073), Nasaudban 6293 (288), Odorhei megyében 946 (60), Satu Mareban 17.522 (504), Salajban 12.465 (729), Severinben 2586 (124), Sibuban 1203 (10), Somesben 1207 (40), Tarnava Mareban 897 (58), Tarnava Mican 1753 (118), Timis-Torontalon 5332 (138), Treiscauneben 624 (66), Turdaban 1206 (23).

Toulouse közelében

Tizenkét ismeretlen repülőgép francia falvakat bombázott

Toulouse, június 5. Egész Franciaországban óriási izgalmat keltett a hír, hogy a francia-spanyol határ közelében vasárnap 12 ismeretlen nemzetiségű repülőgép bombázott két

francia falut. A szürkés színű repülőgépek 1000 méter magasságban, hármassával jöttek, de a nagy ködben nem voltak jól kivehetők. A bombázás sem emberéletben, sem pedig épületekben nem tett kárt, de

megrongálta Toulouset, valamint Délfranciaország nagyrészt villanyárammal ellátó energia központ kábeljét.

A francia kormány elrendelte a legerélyesebb vizsgálatot.

Vizsgálati fogságba helyezték Mihai Sabint, a timisoarai mezőgazdasági kamara volt elnökét

(Timisoara.) A földművelésügyi miniszteriummal még néhány nappal ezelőtt közölték, hogy a timisoara mezőgazdasági miniszterium egy vezérfelügyelőt bízott meg a vizsgálattal, aki a vizsgálat lefolytatása után jelentést tett a miniszteriumnak, amely ennek alapján az ügyet átadta az ügyészségnek.

A vizsgálat során olyan gyanúok merültek fel, hogy Mihai Sabin, a mezőgazdasági kamara volt elnöke, a mezőgazdáknak eladott rézgálicért 228.690 leit szedett be, de a pénzzel nem számolt el, hanem azt magának tartotta meg. Más adatok szerint a mezőgazdasági kamara volt elnöke a különböző állatok bevásárlásánál is megkárosította a mezőgazdasági kamarát. Sabin a kamara költségén számos külföl-

di tanulmányutat tett, amelyek 64.000 leibe, máskor pedig 21.500 leibe kerültek. A mezőgazdasági kamaránál el tulajdonított pénzek összege a becslések szerint 926.000 leit tesz ki. Gabriel Victor dr vizsgálóbíró az ügyben többször hallgatta ki Mihai Sabint.

Madarászás közben egy fáról a megduzzadt patakba esett és megfulladt

(Tg.-Mures.) Megrendítő gyermektragédia történt Făna- te község határában. Buksa Sándor hatéves fiúcska madarászni ment a patak partjára. A kisfiu felmászott egy fára,

amelynek ágai a víz felé nyultak. Az ág letört alatta s bele esett a megduzzadt patakba. Senki se volt a közelben, aki segítségére siethetett volna és így befulladt a vízbe.

Ha betegesen száraz, hámló az ARCBŐRE, úgy használjon „STELLA” tulzsíros arckenőcsőt, arcolajat

kis tégl 30, nagy 60 lei
Főlerakat:

DROGUERIA „APOLLO”

Farkas István Oradea, Regele Ferdinand 7. bis és a „CORSO” illatszertárban.
Naponia postai azétküldés

A magyar reformátusok debreceni Világgyűlése

A Magyar Reformátusok debreceni Világgyűlése, mely augusztus 23-án lesz, még január hó folyamán kibocsátott Magyarországi Református Egyház, az Országos Református Lelkészegyesület és a Debreceni Református Egyház köztség vezetői. A világgyűlésen résztvenni szándékozókkal ezúton közli a Szervezeti Iroda, hogy a világgyűlésre július hó 15-ig lehet jelentkezni a következő címen: Magyar Reformátusok Világgyűlésének Szervezeti Irodája, Debrecen, Központi Egyetem. — Azokban az országokban, hol külön csoportvezetők vannak s így a világgyűlésre jövőik szervezése országosan, illetve kerületenként történik, a jelentkezés a csoportvezetők útján, tehát közvetve is eszközölhető. Jelentkezési díj személynként 1 P 50 f. Minden jelentkező Debrecenbe érkezési idején kézhez kapja a világgyűlési jelvényét, július 15-én pedig 50 százalékos kedvezményes utazásra jogosító igazolványt vagy közvetlenül a címére, vagy pedig a csoportvezetője útján. Az 50 százalékos vasuti kedvezmény határtól határig fog szólni. A szabályszerűen jelentkezettek ellátást illetőleg augusztus hó 23-án a világgyűlés rendezőségének szívesen látott vendégei. Azok, akik saját költségükön szállást igényelnek, július hó 15-ig külön értesítsék erről a Szervezeti Irodát. Azok a nem Magyarországon lakó magyar református lelképásztorok és családtagjaik, akik nemcsak a világgyűlésen, hanem a lelkes konferencián is részt akarnak venni, július hó 15-ig jelentkezzenek ugyan csak a világgyűlés Szervezeti Irodájánál. Az ilyen jelentkezők részvételi díja összesen 10 P., amelyben a világgyűlés jelentkezési díja is (1 P. 50 f.) bennfoglaltatik. A Magyar Református Világgyűlés Szervezeti Irodája, Debrecen, Központi Egyetem.

A FŐVÁROS,

AHOGYAN A BUCURESTI HÓNAP 60.096
SZÁMU LÁTOGATÓJA LÁTJA

Aki ritkább időközökben keresi fel a fővárost, mindig talál valami újat, nagystílust, tempóban, ritmusban, hangulatban és típusokban. Magam már régi bámulója vagyok annak az eredeti, fővárosi életnek, amelynek párját nem igen találjuk messze földön és ha csak egy napra is, végigszáguldok a Calea Victoriei-n, bekukkantok egy-két kedves ismerőshöz, meghallgatom a sok színes, érdekes történetet, tele netesszel lélek haza és van bőven válogatni valóm, mit írtak meg magamnak, mit adtak át az örökkévalóságnak, egy napra átértékelni nyilvánosságának. Csak úgy találomra válogattam ki az alábbi kis eseményeket:

Idő látható a láthatatlan ember...

Luna Bucurestilor, ez most az előny, ami a fővárosba csábítja az ország lakosságát. Ötven százalékos nyári jegykedvezmény nem megváltandó a mai világban, így aztán érthető, hogy a május 9-én megnyitott látványosságnak szerény személyem, — hogy precíz legyek — a 60096 számú látogatója. Igazolmányom, amelyet 45 leírt, ott a helyszínen adnak ki, ezt a számot viseli. De megéri. A hatalmas kiállítási terület a világítási effektusok raffinnált ragyogó szépségei lebilincselő módon bontakoznak ki a többkilométer széles és hosszú Hereastra-ló felett. A favon hímázó, ki-világított bárkák, motorcsónakok és nem utolsósorban az énekesekkel megrakott propeller valóságos velencei hangulatot varázsolnak az idegen elé. A sok látnivaló közül a legnagyobb érdeklődés „a láthatatlan ember” iránt nyilvánul meg. Tetszik tudni, miről van szó? Arról a láthatatlan emberről, amely pár hét előtt, itt nálunk is láthatatlan volt. De egészen más okból. Itt nem igen akadt, aki megnézte. Ezzel szemben Bucurestiben valóságos népvándorlás follik minden nap. — Annyira, hogy a kiállítás vezetője most hatalmas, nagy pavillont építtetett az attrakció számára. Mondanom sem kell, hogy az egésznek megvan a maga hamisítatlan peje-parti aromája. A bejáratnál Seress József újságírókollegánk dörzsöli a kezét. Ő, ugyanis az egésznek a menagere, viszont a látványosság értékét emeli, hogy a bejáratnál foglal helyet „Béla bácsi”, a drága Dolch Béla, szegények és

oroszlánok atyja, aki csillogó szemmel újságolja az attrakció nagy sikerét.

Bucuresti-i kaland...

Barátom, dr. Vidéki, aki már napok óta lenni tartózkodik a fővárosban, meséli a következő épületes esetet, amit Bucuresti-be igyekvő naiv jóbarátaink épülésére, ime itt adunk tovább:

— Sétálok a Calea Victoriei-n — meséli barátunk — a szebbnél-szebb kirakatokat nézegetem, amikor karonragad egy elegáns, negyven év körüli uriasan öltözött asszony és anélkül, hogy szóhoz engedne, mosolyogva, hadarva szegzi mellemnek a kérdést:

— Hogy van a nagyságos asszony? Mit csinálnak a gyerekek? Jaj, hogy örülök...

Nem tudom, hova tegyem hölgyet, úgy rémlik otthoni ismerős, biztosan az, ha ilyen jól ismeri familiáris viszonyait ma és szerényen udvariasan köszönöm meg az érdeklődését.

— Hol lakik, melyik hotelben, szeretnék majd magával üzenni haza? — folytatja tovább.

Megmondom a hotelem nevét, amire elbigyeszti az ajkát:

— Jaj ott nem kereshetem fel, hanem majd magáért jövök, várjon majd itt és itt. Most pedig jöjjön kíséren el ide az üzletbe... a kislányomnak holnap van a vizsgálója és itt rendelttem meg a vizsgaruháját.

Még mindig nem tudtam, hova tegyem a hölgyet, de mit tehettem, bekísértem az egyik passage alá. Itt újból rákezdte:

— Nahát, hogy örülök, hogy veled találkoztam, van kivel hazaüzenni.

És egyre jobban áradozik. A nő elég csinos, én is megkockázta, mennyire örülök. Most önagysága merész fordulattal folytatja:

A kislányom holnap már el is utazik, milyen kedves volna, ha egy kis bonbont küldene nekik.

Meglep a tegező modorra történeti áthangolás, már szabadulni szeretnék, a zsemben nyulok és kényszeredetten átnyujtok egy százleiest:

— Bocsásson meg, de nekem dolgom van, itt van száz le, vegye meg a bonbont.

A nő rámnéz, csodálkozva kérdi:

— Csak száz lei?

Most már láttam, hogy szel hámosnővel van dolgom és gyorsan a faképnél hagyom.

Távozóban utánam kiált:

— Aztán ne feledd el a randevut... délután hatkor... és mint aki jól végezte dolgát, sieive odébbállt.

Fény és csend

A bucuresti utca teljesen megváltozott a csendrendelet életbeléptetése óta. Nem hallani autótűlköt, villamoskocsi csengését, pedig a gyorsaság ha még lehet, nagyobb, mint valaha. Igazi nagyvárosi kép, amely festőivé csak az esti órákban válik. A monumentális középületek, szobrok, emlékművek, szökőkutak, a rejtett reflektorok színei borítják tündéri, káprázatos fénybe. Fényárban uszít a királyi palota valamennyi szárnya, valóságos tündérkastély, de a fények igazi többsége a sosse-én káprázlat. Az építőművészek gyönyörű remeke, a Sturdza palota, mint meséskönyv illusztráció emelkedik ki a ombos fák közül. Muzeumok monumentális homlokzata fényeskedik, a sok szobra, az Arc de Triomph, no és a szökőkutak. Az idegen egyik ámulatból a másikba esik. No és a sebesen haladó autók százának reflektorai. Fény, fény és fény...

Agyonlőtte magát egy sighetí diák, mert már másodszor bukott meg

(Sighet.) Megrendítő öngyilkosság történt Sigheten, a Gh. Cosbuc 49. sz. alatti házban, ahol Szász Ferenc nyugalmazott rendőrtiszt lakik családjával. Szász Tibor, Szász Ferenc 18 éves fia, aki a sighetí Dragos Vodă gimnázium hetedik osztályának növendéke,

szobájában főlőtte magát. A szerencsétlen fiu azonnal meghalt. Végzetes tettét azért követte el, mert most már másodszor bukott el a VII-ik osztályban. Szász Tibor halála városszerte mély részvétet váltott ki.

Leugrott a constantai kikötőben a hajóról két spanyol pilóta-önkéntes

(Constanța.) A constantai kikötőbe érkezett a „Theophile Gantier” nevű hajó francia lobogó alatt. A hajó szovjet-országból érkezett és 80 spanyol ifjút hozott magával. Az ifjak repülő kurzust végeztek Moszkvában és Spanyolországban való partraszállásuk után háborúba kellett volna lépniük — a köztársasági spanyolok oldalán. Tegnap este azonban, amikor a hajó elindult, észrevették, hogy két fiatal ember beugrott a tenger-

be. Az egyik egy kabin ablakán keresztül vetette ki magát, a másik a fedélzetről ugrott le. Előbb mindketten kidobálták holmijaikat is. A fiatal emberek elmondták, hogy a 80 repülő közé tartoznak, akiket most képeztek ki Oroszországban. Azonban ők nem akarnak háboruszkodni és ezért akartak megszökni a hajóról. A hatóságok a szökevényeket átadták a kikötő parancsnokságának.

Huszonegyedik gyermekét hozta világra egy sighetí asszony

(Sighet.) Sigheten egy Maria Pop nevű asszonynak most született a huszonegyedik gyermeke. Közülük tiz leány és tizenegy fiu. Maria Popnak háromizben születtek ikrei.

Tűz pusztított egy bucurestii légügyi raktárban

(Bucuresti.) Tegnap este fél tizenegykor tűz ütött ki a bucurestii légügyi anyagraktárban. Egy faanyagot tartalmazó raktár égett le. Az elégett faanyagot repülőgép vázának és hajtócsavarának készítésére használták. A kár jelentékeny. A tüzet csakhamar sikerült elszigetelni. A tűzveszély keletkezésének okát eddig még nem sikerült megállapítani.

Nagy mennyiségű új férfi és női kelme-maradékok érkeztek

Steiner maradékoshoz
Calea Victoriei 3. az udvarban balra.

FIGYELMEZTETÉS!

Felhívjuk a kereskedőtársadalom és vevőközönség figyelmét arra, hogy a városban illetéktelen személyek a forgalomból kivont „**Margina-Reșița**“ borecetét hoznak forgalomba, melynek árusítását betiltottuk. Tájékoztatásul közöljük, hogy a kifogástalan minőségű és konzerválóképes, prima, fehér „**MARGINA-REȘITA**“ **BORECET**, (ötet din vin)

csak a következő lerakatosainknál kaphatók:

Dénes I. — Coloniale A. et J. Spitz

Frații Lefkovits-Wolvovits Simon **ORADEA**,

Schwimmer et Comp. Beiuș

Berkovits et Comp. Săcueni

„**MARGINA-REȘITA**“ Distilariile de Lemn Unite S. A. R. Timișoara
SECȚIA OTET DIN VIN

Tizezer méter mélységre akar leszállni Piccard professzor a tenger mélyére

William Beebe kioktat: mit kell egy jólnevelt buvárnak tudnia

Június 3-ra, péntekre volt kitűzve Piccard tanár, a sztratoszféra-repülő első kísérleti leszállása a tenger mélyére, illetve egyelőre csak 300 méterre — a Genfi tóba. Az első leszállás eredményéről még nem jött jelentés.

Piccard nagyon kíváncsi ember. Tizezer méter mélységben akar tengerkutatót végezni. A szakértők szerint csak egyszer száll le, mert elpusztul. Igaz, hogy ugyanezt jóslták William Beebe világhírű buvárnak is, mikor nyolcszáz méteres rekordot „vágott ki” a tenger vizében s Beebe mégis feljött, igen jókedvű uriember maradt maig is és szilárdan bizik Piccard sikerében. Együttal alkalomnak vette az esetet könyve kiadására. Ebben a Buváriskola-nak címzett műben Beebe szakszerűen kioktat, hogyan kell leszállni, a tengerfenéken hogyan lehet közlekedni, sziklákat megmászni és nitrogén-bombákkal hajóroncsokat robbantani. Néhány adat, hogy ezzel a mesterséggel is megismerkedjünk végre:

Hogy száll le a buvár a tenger mélységébe?

1. Minden buvár két csövet huz maga után és egy tartókötetet, sőt veszélyes helyeken egy a csuklójára kötött vékony rézmadzagot is. Tíz láb mélységben még erősen kapaszkodnia kell a tartókötetbe, mert a harminc-hatvanfontos ólomtalpak nagy erővel húzzák lefelé s a tulgyors merülés elszakíthatná a légtápláló-csövet.

2. Husz-harminc láb mélyen lábaival már elengedheti a kötetet és csak kezével tartja magát, közben kilendülő mozdulatokat kell végeznie, legjobban, ha a hátára fekszik kissé, így könnyebben siklik le. Harminc láb mélyen a buvár úgy érzi, sulya teljesen megszűnik. Ekkor egyik kezével tartja magát, lábait szétveti, szabad karjait oldalt kilendíti.

Ötven láb: engedje el a tartókötetet, de előbb feküdjön egész a hátára. Hatvan láb: igyekezzék fejfelé alászállani! Így eléri, hogy apró, ideoda lendülő mozdulatokkal érjenek, ha tegyük fel 70—100 lábnyira akar jutni.

3. Fenéket érve, néhány percig maradjon fekvő, hogy a nyomást a buvárruha megszokja. Aztán tápázkodik fel s mindig jól előredőlve haladjon célja felé. Óriási munka a csövek húzása! Mivel ezek a sisakra vannak erősítve, különösen a nyakizmok dolgoznak. Sohasse felejtse el a buvár a regulátort, vagyis az oxigén-szabályozót beigazítani úgy, amint az oxigénvételt a légzése megkivánja.

4. Ha a buvár magaslaton akar átjutni, ne kézzel kapaszkodjék. Jelezzon a rézmadzaggal, húzassa fel magát kissé és usson át a dombon. Nehéz munka, de megy. A vízben lebegve, százhatvankilós sulylyal a buvár percenként megtehet egy métert is. Természetesen szétvetett karokkal-lábakkal kell uszni! A leereszkedésnél lehetőleg egyik lábával érjen fenéket, mert így könnyebben megindulhat.

5. A legerősebb nitrogénbomba, amely feltépi a legvastagabb páncéllemezt is, a buvárra hat lépésnyi távolságban már nem veszélyes. De a robbanás helyét csak teljesen tisztult vízben közelítse meg, mert ügyeljünk: az oxigén-cső vékony, gyenge jószág, a robbantott páncél éle pedig rozszabb a beretváénál!

William Beebe kétségtelenül nagy buvár, hiszen ő kereste meg 233 méter mélyben a tavalyelőtt elsüllyedt amerikai A. S. 51. tengeralattjáró roncsait.

Rádió a buvárballonban

Piccard fantasztikus terve, ha sikerül, alaposan megtéppázzák Beebe hírét. Mert a rendkívül kíváncsi természetű tudós ekkély tizezer méter

mélybe akar alászállani buvárgömbjével! Batiszférának nevezi ezt a régiót és mint mondotta, igenis Beebe tapasztalatai nyomán dolgozik máris. Lehetetlen ugyanis figyelmen kívül hagyni olyan embert, aki a tengert 800 méter mélyben látta.

Piccard buvárballonjában, amely kettősfalu, többtonna sulyu golyó, két személy fér el. Természetesen a legkülönbözőbb regisztráló, mérő műszerek, rádió, telefon és egyébek számára is van benne hely. Az acélgömb 170 centiméter átmérőjű s az alján tölsérben végződik. A gömb ballasztja közönséges acélforgács, melyet egy ballon alján elhelyezett mágnes vonz magához. A mágneset akumulator táplálja.

Bucurestibe érkezett Valle olasz légügyi államtitkár

(Bucuresti.) Valle olasz légügyi államtitkár vasárnap délután Bucurestibe érkezett. A baneasai repülőtérén ünnepélyesen fogadták. Valle államtitkár még vasárnap délután kihallgatáson fogadta Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök.

Hétfő reggel Valle tábornok megkoszorúzta az Ismertlen Katona sírját. Délelőtt 11 órakor a baneasai repülőtérén volt ünnepség. Déli 1 órakor a Vitéz Mihály lovasok Őfelsége jelenlétében a baneasai repülőtéren diszebedet adtak az olasz légügyi államtitkár tiszteletére. Délután repülőgépeken Brasovba utazott Valle tábornok és kísérete. Este a sinaiai Palace-hotelben volt diszvacsoza. Kedd délelőtt a brasovi repülőgépgyárat tekinti meg Valle tábornok, délután pedig Őfelsége vendége lesz a bucurestii királyi palotában. Este a kül-

ugyanez fűti a gömb belsejét. hiszen már egyezer méter mélyben kibírhatalanul hideg a tenger.

Piccard járóművének óránkénti merülősebesége 3600 méter. Saját sulya és a ballaszt lehúzzák. Hogy meddig, azt ugyan kiszámította a tudós, de számításának eredményében Beebe kételkedik. Beebe szerint a gömb ezerkét száz mélyebbre nem juthat, Piccard pedig azt állítja, hogy tizezerre is leszállhat vele. Itt mutatkozik egy pont, melyben a gyakorlati ember és a tudós hajbakapnak s sohasem lehet tudni, melyiknek van igaza.

Tulajdonképpen már el is készült Piccard mesébrilló acélgolyója egy svájci gépgyárban. A költségeket a francia tengerkutató társaság fedezte. Első leszállását a Genfi-tóban végzi a tudós, Vevey és Lausanne között, ahol már a legkörülményesebben felmérték a mélységeket lépésről-lépésre. Ott a Genfi-tó átlag 300 méter mély s Piccard mindenképp 300 méter mélyben akarja próbára tenni buvárgömbjét.

ügyminszter ad vacsorát az olasz vendég tiszteletére.

Szerdán az olasz miniszter az június 8-iki ünnepségeket nézi végig. Délután fogadja az olasz küldöttségeket. Este az olasz követségen lesz fogadásal egybekötött diszvacsoza.

Gyomor- és bélfelluvódás

eseteiben, epe-, vese- és máj zavaraiiban, görcsös székrekedés, SAVTULTENGÉS, gyomorfégés, hányinger, ileges állapotoknál az orvosok a legmeglegben ajánlják a világhírű amerikai

GASTRO D.

gyógyszert.

Gastro D. kapható gyógy-szertárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhet 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában. Bucuresti, Calea Victoriei 124

Nem lesz háború Peru és Ecuador között

Lima. A Peru és Ecuador között kitört konfliktust sikerült diplomáciai úton elsimítani. A perui kormány megcáfolta a részleges mozgósításról elterjedt hírt.

Lengyelország szabad kikötőt akar Memelben

Varsó. — Hivatalos jelentés szerint Bech lengyel külügyminiszter rövidesen Tallinba látogat. Lengyelország és Litvánia között egyébként új tárgyalások indultak meg. Lengyelország szabad kikötőt akar — a Memel vidéken.

Felboncolták a halálkanyarban talált kőműves holttestét

(Oradea.) Tegnap számunkan már jelentettük, hogy a venetiai vashíd előtt a vasúti töltésen egy holttestre bukkantak. A halott fején véres zúzott seb volt. A szerencsétlenül járt ember: Szolnoki József, Calea Victoriei-ut 96. sz. alatti lakos. A hatóságok az első pillanatban büntényre gondoltak. — Megállapították azonban, hogy Szolnoki ittas volt és így a véletlen szerencsétlenség valószínűbbnek látszik. A holttestet kiszállították az olosighi temetőbe, ahol dr. Berariu törvényszéki orvos szakértő Cherebetiu komisár, a bünygyi osztály főnökének a társaságában felboncolta a holttestet. Dr. Berariu az orvosi jelentését ma fogja előterjeszteni és ez van hivatva megállapítani, hogy büntény, vagy véletlen szerencsétlenség történt.

Hatvanöt hajó és ötven repülőgép kutatja Cash petróleum-mágnás gyermekének elrablóját

Princeton, jun. 6. Az amerikai rendőrség példátlanul nagyarányú embervadászatba kezdett, hogy elfogja James Cash petróleum-mágnás 5 éves gyermekének elrablóját. Hatvanöt hajó, és közel 50 repülőgép kutatja a 175 kilométer hosszú floridai tengerpart vidékét, hogy megtalálják a gyermekrablóját.

A Reuter ügynökség távirati jelentése beszámol arról, hogy Princeton a főhadiszállása és központja a kutató hadjáratnak, ahol a lakosság legnagyobb része, beleértve a nőket is, fegyverrel a vállán teljesít szolgálatot úgy, hogy az egész környék katonai tábor benyomását kelti. A különböző Vörös Keresztes különítményeket is szerveztek, hogy orvosi segítséget nyújtsanak az arra rászorultaknak.

Június 8-án vasárnapi munkaszünet A rendőrség rendelete

(Oradea.) A rendőrség az alábbi rendeletet adta ki június 8-iki restaurációs ünnepekkel kapcsolatban: 1. június 8-án vasárnapi munkaszünet. 2. A házak fellobogózkodók. 3. A nyilvános helyiségek homlokzatára, a kirakatokba és abakokba öfelsége szépen feldiszipított s kivilágított képe helyezendő el. 4. A királyhimnusz alatt a köz-

zönség fedetlen fővel és tiszteletteljes pozícióban áll. 5. A tribünökön csak meghívott vendégek foglalhatnak helyet. A közönség köteles a rendőrség előírásainak mindenben eleget tenni.

Dr Popovici rendőrkezes.

Florescu ezredes, vármegyei prefektus a június 8-iki ünnep-
ségekkel kapcsolatban felhívást intéz az összes vállalati

tulajdonosokhoz, hogy június 7-én délután 4. órától kezdve adjanak szabadságot összes tisztviselőiknek és alkalmazottaiknak, akik valamilyen sportszervezet tagjai és résztvesznek a június 8-i felvonuláson. 7-én délután fél 5-kor a Mihai Vajda parkban az összes sportszervezeti tagok jelenkezni kötelesek a 8-iki ünnepség főpróbáján.

Dézsi László 17 éves diák tragikus halála a fürdőben

Tragikus módon halt meg vasárnap az Episcopia-fürdőben Dézsi László 17 éves, Gojdu liceumos diák, Dézsi László református kántortanító fia. A diák apjával ment ki délután a fürdőbe, ahol több diáktársával találkozott. Nem sokkal azután, hogy megérkeztek, Dézsi Laci elbucszott

apjától, aki a tükörfürdőbe ment fürdeni, míg Laci barátjaival a hullámfürdőbe készült. Közben szaladgáltak, kergefőztek a jókedvű gyerekek s közben látták, hogy Dézsi Laci a földre bukik és elterül mozdulatlanul. A fiuk rémülten vették észre, hogy Dézsi Laci arca elfehéredett,

tekintete megmerevedett. Mire a segítség megjött Laciban már nem volt élet.

Apja ezalatt fürdött a meleg vízben. Amikor megtudta fia halálhírét, elájult.

Dézsi Laci szívszélhűdésben halt meg. Ma temetik el Oradeán.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szöveg 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

POSTA

Róna fényképésznél
legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

Özvegy jelíggel levél van a kiadóban.

ALLÁS

Gyakorlott újságírókat jó jövedelemmel felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Bejárónő délelőttre felvételt jelentkezni 2-3 óráig Káhn Promenade Eminescu 2. 2349

Seleus és környékére szép jövedelemmel gyakorlott lapárust felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Tanulóleányok, növendékek fizetéssel felvétetnek, Peterdi iparművészet, Str. Samuil Micu 10. 2288

NYOMATOIT PÁSZTOR EDI
CÉGNEL ORADEA

VÉTEL-ELADÁS

Egy telek a Piața Venetian eladó. Cim megtudható Piața Venetia 11 sz. alatt. 2326

Eladó hintaszék, gyermekfürdőkád, lámpaernyők, virágállvány. Cim a kiadóban. 2062

Lakbérleti szerződési nyomtatványok kaphatók a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai V. teazul 4.

Egy jó karban levő bicikli eladó. Str. Fluerașu 17. 2346

KÜLÖNFÉLE

Pirosra festett anya gerice megtaláló jutalomba részesül Str. G. Clemencian 2. 2347

Elveszett egy hét éves sötét pejkanca ismerető jel 9-es szám nyakán jobb patáján 15-ös szám balloldali orránál érágulás képződmény. Magtálló vagy nyomravezető jutalomba részesül. Danea Dumitrescu Str. St. O. Josif 21. 2348

Módosították a rendőrségi törvényt

București. — A hivatalos lap törvényrendeletet közöl, amelynek értelmében a rendőrség szervezési törvényét — módosították. A jövőben rendőrségen kívülálló személyek nem nevezhetők ki megűrese-

dett rendőrségi vezetői állásokba és a rendőrségi tisztviselőjelölteket vizsgáztató bizottság tagjait a belügyminiszter nevezi ki magasállású rendőrségi tisztviselők és egyetemi tanárok közül.

Részeg angol pilóták botránya egy francia repülőtéren

(Páris.) A Le bourget-i repülőtéren vasárnap repülőmeetinget tartottak. A mutatványokat botrány zavarta meg. Egy Molison nevű angol repülő ugyanis részenen szállt a gépbe és nem engedelmesskedett a repülőparncsnokság rendelkezésének. A repülő letar-

tóztatták, később azonban szabadon engedték és követelték, hogy azonnal hagyja el Franciaország területét. A francia repülőszövetség átír az angol szövetségnek, hogy Molison fesszák meg pilóta-igazolványától.